

CULTURA & ESPECTACLES

El Ciutat de Palma torna al català

El guardó, que el PP va fer bilingüe, es resitua de nou com a premi només en català

Entrevista a Alvis Hermanis

El director letó ens parla de 'Long Life', l'èxit europeu dels últims anys

Una llarga llista d'autors catalans que continuen en plena forma literària han fet o faran seixanta anys aquest 2007

La lleva del 47

Eva Piquer
BARCELONA

Curiosament, l'any 1947 van néixer gairebé tants escriptors catalans com els que a l'octubre aniran a Frankfurt. Que ja és dir. Aquest 2007, doncs, tots ells fan seixanta anys. Ahir, dia 4 del mes 7, es va celebrar un sopar d'aniversari al verger del Museu Marès per homenatjar la lleva literària del 47. Onze dels seus membres, que hem ordenat del més gran al més jove, han accedit a respondre quatre preguntes sobre aquesta generació singular. Malgrat les baixes de Francesc Sales i de Carles Reig, els autors del 47 entren a la setena dècada plens de vitalitat. Potser no han canviat el món, però encara tenen ganes de menjar-se'l. I per molts anys, ep.

Biel Mesquida
9 de gener

1. Vuit anys després del final de la guerra civil i dos anys després de la guerra de la megamort mundial, els humans catalans boixaven a voler per trobar petites felicitats i amb l'esperança dels fills que canviarien aquell món horrorós.

Hi va haver tants de naixements el 1947 que per pura estadística molts dels nados es feren escriptors.

2. No crec en les generacions, ni en els companys de lleva. Cada escriptor és únic al món. I si he de confessar afinitats electives, les trobo per exemple entre escriptors nats als anys setanta.

3. Vaig començar a escriure als dos anys. Vaig saber que seria escriptor català als catorze, quan vaig prendre vertadera consciència de la meua llengua, la meua literatura i la meua cultura: la catalana.

4. No crec en el millor ni en el pitjor llibre d'un mateix. Tots els meus llibres formen un corpus: el Corpus Mesquida. Un corpus que es tancarà quan em mori i que ara creix i creix cada dia.

Jaume Pont
24 de març

1. Potser tot això s'explica perquè la nostra lleva va viure un moment d'efervescència, a tots els nivells (ideològic, polític, cultural, lingüístic...), irrepetible.

2. El que acabo de dir. I potser, mirat des d'ara, cert desencís.

3. Va ser a començaments

LES PREGUNTES

1 Com és que el 1947 van néixer tants futurs escriptors? És casualitat i prou?

2 Què et lliga a la resta de companys de lleva?

3 En quin moment vas decidir que escriuries en català, i per què?

4 Als 60 anys, el teu millor llibre encara l'has d'escriure?

dels anys 70. Va arribar un moment que vaig dir prou. Anar-te traduint contínuament és inaguantable i pot dur a l'esquizofrènia.

4. M'agradaria almenys que fos així. Això voldria dir que segueixo viu.

Jaume Cabré
30 d'abril

1. I ara: de casualitat res. És la conjunció de Júpiter amb la lluna en quart creixent sota el signe del Taure i amb l'oposició de Mercuri. Es veia a venir que seria un any de collita esplèndida.

2. Amb molts, l'interès per la seva feina; amb alguns, a més, l'amistat.

3. Quan? Crec que la cosa va a l'inrevés perquè quan em vaig posar a escriure no és que decidís res, sinó que vaig constatar que ho feia

en català. Tu no tries; és la llengua, que et tria. Per què? Tu em fas aquesta pregunta? Normalment me la fan espanyols o francesos que no entenen com és que no escric en espanyol o en francès. Als portuguesos, finesos o alemanys ni se'ls acut fer-me-la. I en quina altra llengua voldries que escrivís, criatura de Déu?

4. Segur que sí.

Mercè Company
19 de maig

1. Cal mirar la llunació per saber la resposta.

2. L'edat i la gràcia/desgràcia de compartir terra, llengua i el pujolisme/franquista.

3. Als 29 anys, després d'anys d'exercir el periodisme en castellà.

4. En ello estoy y así lo espero.

Josep Piera
30 de maig

1. Caldria anar a Delfos i demanar la resposta als déus. Els d'aquesta collita som fills d'un moment, i d'una esperança o desig vitalista. No oblidem que vam nàixer immediatament després d'acabar-se una guerra mundial. Potser això ens va fer una generació oberta al món. I optimista. Potser.

2. A alguns molt, a uns altres menys. Em lliga allò de compartir un temps i un país, i moltes complicitats personals, així com afinitats electives i... Hi tinc amics, i jo em sent amic dels meus amics.

3. El moment clau va ser de jove, entre les acaballes dels seixanta i els iniciàtics setanta. N'hi ha molts, de perquè. Un va ser que em vaig

Els autors que aquest any en faran 60 es van trobar en un sopar d'aniversari celebrat ahir a Barcelona ■ PERE VIRGILI

La llista dels sexagenaris

- Xavier BARRAL
- Víctor BATALLÉ
- M. Àngels BOGUNYÀ
- Maria del Mar BONET
- Àlex BROCH
- Lluís BUSQUETS I GRABULOSA
- Jaume CABRÉ
- Lali CISTARÉ
- Jordi COCA
- Mercè COMPANYY
- Antoni FERRANDO
- Assumpció FORCADA
- Montserrat GALÍCIA I GORRITZ
- Valentí GÓMEZ
- Josep GUIA
- Jordi JANÉ
- Jordi LLOVET
- Biel MESQUIDA
- Santi PAU
- Marcel PEY
- Josep PIERA
- Agustí PONS
- Jaume PONT
- Pere ROVIRA
- Josep M. SALA-VALLDAURA
- Jordi SIERRA I FABRA
- Pep SUBIRÓS
- Àlvar VALLS
- Santi VILANOVA

quedar fascinat per una llengua que, dominant-la de parla, no sabia que la sabia com a llengua de cultura. Les típiques anomalies o encanteris d'aquells temps. I de ser valencià, també.

4. Per descomptat. Cal voler i pensar que així siga, per continuar mantenint viva l'esperança i el desig de més. Després, els déus diran, si diuen res.

Agustí Pons 20 de juny

1. L'Àlex Broch ja volia organitzar un dinar privat fa deu anys, quan en vam fer 50, però la cosa no va tirar endavant per manca d'infraestructura. El 1947 és l'any de la Comissió Abat Oliba i de la mort de Manolete, de la visita d'Evita Perón i del Cola Cao (creat,

de fet, el 1946). No crec, però, que cap d'aquests esdeveniments hagi influït en la vocació futura dels qui vam néixer aquell any.

2. Sovint m'he entès millor amb els escriptors de la generació anterior, i amb els de les generacions posteriors. Gràcies als primers, he pogut reconstruir, en la imaginació, el món literari i cultural que es va perdre el 1939, i aquesta reconstrucció —que ha durat anys— m'ha servit per saber de qui sóc fill. En els escriptors de les generacions posteriors he observat una llibertat d'esperit que sovint he trobat a faltar en els meus companys de generació. Però tot plegat és molt relatiu perquè cap de nosaltres, ni ningú, no és una generació. És ell, i la seva obra.

3. A casa meua es llegien lli-

bres en català, tot i que a l'escola vam aprendre a escriure en castellà. Gràcies a Folch i Torres i a Jules Verne, quan m'avorria, cosa que passava sovint, em posava a llegir. I em divertia molt.

4. Tinc l'esperança de pensar que el meu millor llibre encara no ha arribat. Sóc molt autocrític amb la meua obra, però això és perillós de dir en públic perquè en aquest país sempre hi ha uns quants amics que ho aprofiten per donar-te la raó. El primer que ha d'aprendre un escriptor és a defensar la seva obra.

Jordi Jané 19 de juliol

1. No és casualitat, però n'ignoro la causalitat.

2. Bàsicament, admiració (envers alguns). I una certa

recaença de no poder ser més col·legues, de no poder-me dedicar més a la narrativa a causa de la meua dedicació plena a l'aventura del creixement del circ català.

3. Llevat de quan vaig fer una particular versió de *L'Odissea* als 12 anys, sempre he escrit en català. Per reflex cultural automàtic i per militància nacional (en aquest país falten mans i voluntats). Escric (sobretot col·laboracions periodístiques) en castellà, italià o francès només quan és necessari.

4. Seria molt bonic que fos així.

recaença de no poder ser més col·legues, de no poder-me dedicar més a la narrativa a causa de la meua dedicació plena a l'aventura del creixement del circ català.

3. Llevat de quan vaig fer una particular versió de *L'Odissea* als 12 anys, sempre he escrit en català. Per reflex cultural automàtic i per militància nacional (en aquest país falten mans i voluntats). Escric (sobretot col·laboracions periodístiques) en castellà, italià o francès només quan és necessari.

4. Seria molt bonic que fos així.

**Jordi Sierra i Fabra
26 de juliol**

1. Entre el 39 i el 46 es van casar molts que, com el meu pare, havien fet la guerra i la van perdre. Hi devia haver una allau de naixements. I tots nosaltres vam ser adolescents als anys 60, la dècada dels canvis fonamentals i del veritable inici de la lluita antifranquista. Teníem esperit, i escriure ens permetia alliberar-nos.

2. Ser escriptor és una tasca molt individual i solitària, i més en el meu cas que viatjo molt arreu del món i passo temps fora.

3. Per orgull propi. Ja era molt conegut a nivell musical i havia guanyat premis literaris importants en castellà, però em sentia estrany a casa meua. Fins que em vaig llançar a guanyar premis també en català.

4. He publicat més de 300 llibres, i un bon grapat han estat destacats com a obres mestres o que passaran a la història. Jo ni hi entro ni en surto. Cada llibre que escric és sempre el millor.

Jordi Sierra i Fabra 26 de juliol

1. Entre el 39 i el 46 es van casar molts que, com el meu pare, havien fet la guerra i la van perdre. Hi devia haver una allau de naixements. I tots nosaltres vam ser adolescents als anys 60, la dècada dels canvis fonamentals i del veritable inici de la lluita antifranquista. Teníem esperit, i escriure ens permetia alliberar-nos.

2. Ser escriptor és una tasca molt individual i solitària, i més en el meu cas que viatjo molt arreu del món i passo temps fora.

3. Per orgull propi. Ja era molt conegut a nivell musical i havia guanyat premis literaris importants en castellà, però em sentia estrany a casa meua. Fins que em vaig llançar a guanyar premis també en català.

4. He publicat més de 300 llibres, i un bon grapat han estat destacats com a obres mestres o que passaran a la història. Jo ni hi entro ni en surto. Cada llibre que escric és sempre el millor.

Jordi Coca 20 d'octubre

1. Vam decidir, plegats, que era un any interessant...

2. Hi tinc molt bons amics i d'altres que només són coneguts. Però m'admira i respecto la diversitat que entre tots encarnem.

3. Vaig començar a escriure als 14 anys, i en català als 19 o 20 gràcies, entre d'altres, a l'amic Miquel Martí i Pol.

4. Penso que sí, altrament ja podem plegar, perquè no

tinc cap interès a acumular repeticions de mi mateix.

Víctor Batallé 29 de novembre

1. Tinc una teoria conspiradora, que arrenca amb una carta que va escriure Pedrolo al Departament d'Estat de Washington, explicant que pel carrer Calvet, durant els primers sis mesos de l'any 1947, hi havia unes llums estranyes.

2. Amb Jané, la passió pel teatre. Amb Subirós, haver estat a Tombuctú. Amb Valls, publicar poc i resistir. Amb Mesquida, el retorçar la llengua per motius estètics o ètics. Amb Coca, Sam Beckett. Amb Broch, la subtilitat de copsar un cop de llum als cabells d'una dona, tot rellegant Castellet. Amb Company, la voluntat de trobar un lector jove. Amb Sierra, la facilitat d'entendre la música contemporània en clau verbal. Amb Pons, la visió liberal de la història. De Cabré m'agradaria obtenir el seu estil ras i clar.

3. Això pertany al terreny de l'inconscient. A sobre, és un sentiment. Total: per què parlar-ne?

4. Crec que ja l'he escrit. Ara només queda *enrinxolar el rínxol* i mirar de no prendre mal.

Àlex Broch 19 de desembre

1. La bona conjunció dels astres fa que sigui un any prolífic i de bona anyada. Per als que hem treballat el tema literari de la generació dels setanta, és interessant comprovar que en un any axial del conjunt generacional apareix un grup nombrós i important dels seus representants. Però segur que els nostres pares no ho sabien.

2. Me'n sento amic i a prop. Hi ha moltes coses que compartim i ens expliquen.

3. Com tants altres en aquells anys, sóc llicenciat en filologia hispànica i en sortir de la universitat, el 1973, tot allò que havia après em servia de poc per explicar la meua cultura i vaig haver de començar de nou. Els meus primers textos en català apareixen el 1972 a *Canigó*.

4. Evidentment. Estarà entre els que tinc projectats d'ara endavant, que espero que siguin molts.